

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 20 września 2013 r.

Druk nr 450

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Piotra Zientarskiego.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Leszek Czarnobaj	(-) Aleksander Pociąg
(-) Maciej Grubski	(-) Marek Rocki
(-) Andrzej Grzyb	(-) Grażyna Sztark
(-) Stanisław Hodorowicz	(-) Piotr Wach
(-) Stanisław Jurcewicz	(-) Roman Zaborowski
(-) Zbigniew Meres	(-) Piotr Zientarski
(-) Andrzej Owczarek	

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) w art. 147 po § 2a dodaje się § 2b w brzmieniu:

„§ 2b. Przebieg rozprawy utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, chyba że jest to niemożliwe ze względów technicznych.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W celu wprowadzenia obowiązku utrwalania przebiegu rozprawy w sprawach karnych proponuje się wprowadzenie następującej zmiany w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) – poprzez dodanie w art. 147 po § 2a nowego § 2b w brzmieniu: przebieg rozprawy utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, chyba że jest to niemożliwe ze względów technicznych.

Niniejsza propozycja oparta jest na następujących założeniach:

- 1) rejestrowanie przebiegu rozprawy w sprawach karnych, w przeciwieństwie do projektu zmiany procedury wykroczeniowej, nie będzie stanowiło protokołu elektronicznego, lecz jedynie załącznik do protokołu pisemnego (art. 147 § 3 zd. drugie k.p.k.);
- 2) rejestrowanie przebiegu rozprawy ma mieć postać względnie obligatoryjną, tzn. wyłączenie tego obowiązku będzie uwarunkowane wyłącznie względami technicznymi, które mogą mieć miejsce w sytuacji braku odpowiedniego sprzętu lub awarii systemu;
- 3) nie będzie możliwości zrezygnowania z pełnego pisemnego zapisu przebiegu rozprawy (będzie on miał postać bądź pełnego protokołu pisemnego, bądź pełnego przekładu zapisu dźwięku – art. 147 § 3 k.p.k.).

Projektowane rozwiązanie ma w swym zamyśle stanowić etap przejściowy pomiędzy protokolowaniem w tradycyjny sposób a wprowadzeniem protokołu elektronicznego na rozprawach w sprawach karnych. Chodzi przede wszystkim o oswojenie się sędziów i uczestników postępowań z faktem rejestrowania całości rozprawy przez urządzenie. Wprowadzenie protokołu elektronicznego na tym etapie należy uznać – ze względu na specyfikę procesu karnego – za zbyt radykalne, gdyż prowadzące do skomplikowania oraz wydłużenia i tak już długo trwających postępowań. Natomiast w dalszej perspektywie czasowej, również po wdrożeniu systemu informatyzacji postępowań przygotowawczych prowadzonych przez inne organy (prokuraturę, Policję i in.), celowe będzie włączenie postępowania karnego do systemu protokołu elektronicznego.

Przyjęcie koncepcji opartej na powyżej wskazanych trzech założeniach cechuje się tą podstawową zaletą, że zapewni w każdej sprawie istnienie pełnego pisemnego zapisu przebiegu rozprawy, bądź to w postaci pełnego protokołu pisemnego, bądź całościowego przekładu zapisu dźwięku (art. 147 § 3 k.p.k.) Zapis ten byłby zawsze dostępny dla sądu i stron niezwłocznie po zakończeniu rozprawy. Sprawy karne mają tę specyfikę (co różni je

dość znacznie od spraw cywilnych), że drobiazgowo ustalenia faktyczne dokonywane są na podstawie zeznań świadków i stąd w zasadzie w każdej sprawie konieczne jest sporządzenie pełnego zapisu przebiegu rozprawy. Nie można się zatem w tej mierze oprzeć jedynie na możliwości dokonywania transkrypcji zapisu, która i tak musiałaby być zarządzana niemal w każdej sprawie. Zapis ten potrzebny jest zarówno sądowi, stronom, jak i sądowi odwoławczemu dla dokonania kontroli instancyjnej orzeczenia. Szczególnie w sądach okręgowych rozpoznających sprawy w pierwszej instancji rozprawy trwają wiele godzin dziennie i nie sposób sobie zatem wręcz wyobrazić procedowania przed sądem apelacyjnym z koniecznością uprzedniego odsłuchania wielu godzin zapisu dźwiękowego. Niewiele pomógłby tu system znacznikowy, ułatwiający dotarcie do zapisu przesłuchania interesującego świadka, skoro często przesłuchanie jednej osoby trwa godzinę czy nawet dłużej. Wydaje się zatem, że wprowadzenie rozwiązania przejściowego z jednej strony nie zmieniłoby charakteru pracy na rozprawie i zapewniłoby stworzenie niezbędnego pisemnego zapisu jej przebiegu, z drugiej zaś charakteryzowałoby się następującymi pożądanymi funkcjami:

- 1) kontrolną – w stosunku do prawidłowości zapisu w protokole pisemnym,
- 2) porządkową – rejestrującą ewentualne wszelkie nieprawidłowe zachowania uczestników i sądu, co wpływa na poprawę poziomu kultury pracy na rozprawie.

Należy też zauważyć, że nie można aktualnie powiązać technicznie wprost zapisu dźwięku z protokołem pisemnym sporządzanym na komputerze, gdyż zgodnie z k.p.k. (i na tym oparta jest jednocześnie nowelizacja k.p.s.w. o wprowadzeniu protokołu elektronicznego) protokołem z rozprawy jest protokół pisemny, który może być sporządzony w każdej formie (również pismem ręcznym lub maszynowym).

Reasumując, proponowane rozwiązanie wydaje się być wyważone, w wyniku jego ewentualnego wprowadzenia nie wydłużyłby się czas trwania postępowań, podniósłby się natomiast poziom dokumentowania przebiegu rozprawy, a jednocześnie we właściwy, ewolucyjny sposób zostałby przygotowany grunt na wprowadzenie w przyszłości pełnego protokołu elektronicznego w sprawach karnych.

.....

T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u

.....